

صرف ۲
 متصرف : اسمی که منصرف جمع، مصغر و منسوب می‌شود :
 اسم
 نامفرد متصرف : اسمی که هیچ یک از بحال فوق را ندارد :

تعریف منصرف : اسمی که جانین ۲ مفرد است + علامت تنوین (ان - ین - ین)
 از جهت لفظ و معنی هماهنگ

ملفوظات با منصرف
 یا علامت تنوین دارد ولی مفردی از لفظی ندارد ← اینان ...
 یا مفرد دارد ولی از حیث لفظ و معنی هماهنگ نیستند ← ابوان ...

روش ساخت اسم منصرف

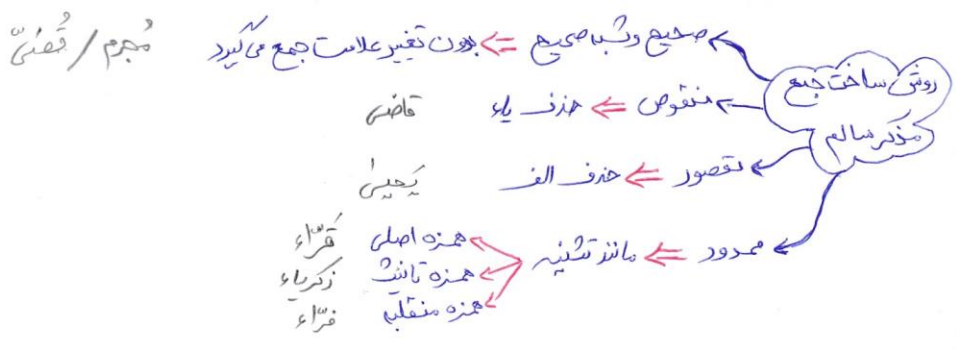
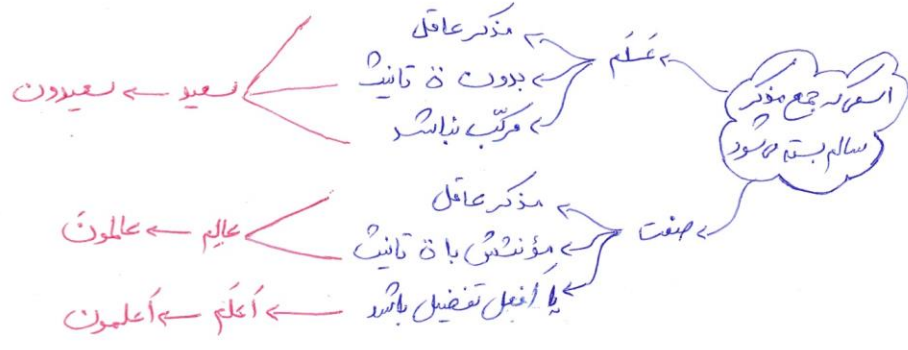
چیل
 دخی
 منادی
 بدون تغییر علامت تنوین را می‌گیرند
 لامش حذف نشده
 لامش حذف شده ← لام برنگردد
 ✓ اسم صحیح
 ✓ کُلم صحیح
 ✓ مفقوض

اسم مقصور
 اگر لا حرف است و الف منقلب از واو ← الف به اصلش برنگردد ضیا
 در صورت بالا (لا حرف نیست و الف منقلب از واو نیست) ← الف به یاء تبدیل می‌شود منادی

اسم ممدود
 همزه اصلی باشد ← بدون تغییر علامت تنوین می‌گیرد وضاء
 همزه برای تانیث باشد ← قلب به واو می‌شود خضراء
 همزه منقلبه باشد
 همزه برای الحاق باشد
 جواز لا و ین
 بدون تغییر علامت تنوین می‌گیرد کساء
 همزه قلب به واو می‌گردد علیاء

اسم ثلاثی که لامش حذف شده
 عوض مخروف نیامده ← لام برنگردد حن
 عوض مخروف آمده ← به همان صورتی که هست منصرف می‌شود لغة

صرفاً
جمع
مؤنث ← علامت : ات
مؤنث ← علامت : ون / ون
مذكر ← علامت : وون / وون
مذكر ← علامت : وون / وون

✓ ملحقات به جمع مذكر سالم ← اسماء علامت جمع دارد و تعريف جمع و شرط آن را ندارد.
عَلَمُونَ - عَالَمُونَ - عَشْرُونَ ... - اُولُو - اَرْضُونَ - عِيسُونَ ...

✓ ملحقات به جمع مؤنث سالم ← اسماء که مفرد از لفظس دارد ولی ساختمان مفرد گسته شده : أَخَوَاتُ
اسماء که مفرد از لفظس ندارد ولی صورت جمع دارد : اُولَاتُ

۱۔ ایہ اسم مفردی کہ جمع مونث سالم بستہ ہو سکتا ہے: (ریک شرط کاغز است)

۱) ماء ثانیہ ڈالنے بائد ← عالمۃ ← عالمات

۲) الف ثانیہ ڈالنے بائد ← اگر موصوف بائد ہے بہ شرط کہ علم مذکر نبائد۔ صحراء ← صحرائوات (مقصود - محدود)

← اگر صفت بائد ہے بہ شرط کہ (فعلان فعلی و افعال فعلاء) نبائد
حیلہ ← حیلیات

۳) علم مونث حقیقی بائد ← مریم ← مریمات

۴) اسم مذکر غیر عامل بہ شرط کہ جمع مکسر نہ ڈالنے بائد ← وجود ← وجودات

۵) صفت مذکر غیر عامل بائد ← شاعر ← شاعرات

زوس ساخت جمع مونث سالم:

الف) مونث ۳ اہرمی = ساکن العین و صحیح العین و غیر صحیح العین
← مفتوح الفاء بائد و واجباً تبعیت عین از فاء
دُعَد ← دُعَدَات

ب) مقصور و مکسور الفاء بائد جوازاً
ہند ← ہِنْدَات
ہفتوات
تبعیت عین از فاء
بآں ماڈرن عین بہ سکون
مفتوح کردن عین

ج) اسم مقصور بہ ثانیہ = کتہ خرف ہو سکتا ہے
← مقصور بائد ← حکم آن مثل مقصور در سنہ
فتاة ← فُتَات

← محدود بائد ← حکم آن مثل محدود در سنہ
قراءة ← قِرَآءَات

د) مقصور ← حکمی مثل حکم مقصور در سنہ
بُسرَى ← بُسْرِيَات